

Η κοινωνία με μια ματιά 2016

ΟΟΣΑ Κοινωνικοί δείκτες

Περίληψη στα ελληνικά

Το 2015 το ποσοστό των νέων που βρίσκονταν εκτός δομών απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης (NEET) στις χώρες του ΟΟΣΑ ανερχόταν στο 15%, δηλαδή περίπου 40 εκατομμύρια νέοι. Περισσότερα από τα δύο τρίτα από αυτούς δεν αναζητούσαν ενεργά εργασία. Το συνολικό ακαθάριστο εισόδημα που θα μπορούσε να παραχθεί από την ομάδα των NEET το 2014 υπολογίζεται σε 360-605 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ ή στο 0,9-1,5% του ΑΕΠ όλων των χωρών του ΟΟΣΑ. Η αβεβαιότητα όσον αφορά την εργασία και το εισόδημα μπορεί να εμποδίσει τους νέους να επιτύχουν άλλα παραδοσιακά γνωρίσματα του ενήλικου βίου, προκαλώντας απογοήτευση και απόγνωση. Μπορεί επίσης να επιφέρει σοβαρές μακροχρόνιες συνέπειες στην υγεία, τη γονιμότητα και την εγκληματικότητα, και με τον καιρό μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την κοινωνική συνοχή. Επομένως, η παροχή βοήθειας στους νέους κατά τη μετάβασή τους σε δομές περαιτέρω εκπαίδευσης και απασχόλησης αποτελεί κύρια προτεραιότητα πολιτικής των χωρών του ΟΟΣΑ. Τούτο καθίσταται σαφές στο στόχο που έθεσε η Ομάδα των 20 (G20) για τη μείωση κατά 15% μέχρι το 2025 του αριθμού των νέων που έχουν χαμηλή ειδίκευση, που ανήκουν στην ομάδα των NEET ή που εργάζονται υπό συνθήκες άτυπης απασχόλησης.

Μία στις δέκα θέσεις εργασίας έχει καταργηθεί από το 2007 και έπειτα

Σχεδόν μία στις δέκα θέσεις εργασίας στις οποίες απασχολούνται εργαζόμενοι κάτω των 30 ετών καταργήθηκε μεταξύ του 2007 και του 2014. Στην Ισπανία, την Ελλάδα και την Ιρλανδία ο αριθμός των εργαζόμενων νέων μειώθηκε στο μισό. Οι νέοι που εγκατέλειψαν το σχολείο στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση υφίστανται τις συνέπειες της απώλειας των θέσεων εργασίας. Και ενώ σε μερικές χώρες το ποσοστό απασχόλησης των νέων επανήρθε στα πριν από την κρίση επίπεδα, σε πολλές χώρες η ανάκαμψη ήταν πολύ ισχνή για να βελτιώσει σημαντικά τις προοπτικές των νέων.

Το χαμηλό επίπεδο δεξιοτήτων καθιστά τους νέους ιδιαίτερα ευάλωτους

Οι νέοι που έχουν ολοκληρώσει μόνο την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση αντιπροσωπεύουν πάνω από το 30% των NEET. Επιπλέον, οι νέοι αυτοί έχουν τρεις φορές περισσότερες πιθανότητες να ανήκουν στην ομάδα των NEET σε σύγκριση με τους νέους που έχουν αποκτήσει πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Όμως, το χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο δεν αφορά μόνο τους επίσημους τίτλους σπουδών. Οι νέοι με χαμηλό επίπεδο γραμματισμού και αριθμητισμού έχουν περισσότερες πιθανότητες να είναι NEET, γεγονός που αποδεικνύει πόσο σημαντικό είναι να δοθούν στους μαθητές που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο δυνατότητες εναλλακτικής εκπαίδευσης και κατάρτισης υψηλής ποιότητας.

Οι νέες γυναίκες βρίσκονται συχνά στην ομάδα των NEET διότι έχουν την ευθύνη φροντίδας άλλων προσώπων

Οι γυναίκες διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο να συμπεριληφθούν στην ομάδα των NEET, και μάλιστα για μακρό χρονικό διάστημα. Πολλές νέες γυναίκες φροντίζουν τα παιδιά και άλλα μέλη της οικογένειας στο σπίτι. Συνεπώς, οι γυναίκες έχουν κατά 1,4 φορές περισσότερες πιθανότητες να είναι NEET από όσο οι νέοι άνδρες. Οι μόνοι γονείς δυσκολεύονται να συνδυάσουν τη φροντίδα των παιδιών με την εργασία ή με την περαιτέρω εκπαίδευση. Η παροχή προσιτής οικονομικά παιδικής φροντίδας είναι κατά συνέπεια ζωτικής σημασίας για τη βελτίωση των προοπτικών απασχόλησης των νέων γυναικών.

Κάποιοι νέοι NEET υφίστανται επιπλέον δυσκολίες

Οι νέοι που βρίσκονται ήδη σε μειονεκτική θέση από άλλες απόψεις συχνά αντιμετωπίζουν μεγάλο κίνδυνο να συμπεριληφθούν στην ομάδα των NEET. Όσοι έχουν γεννηθεί στην αλλοδαπή έχουν 1,5 περισσότερες πιθανότητες να είναι NEET σε σύγκριση με τους νέους ημεδαπούς, ιδιαίτερα εάν δε μιλούν την τοπική γλώσσα και εάν έχουν χαμηλή ειδίκευση. Οι νέοι των οποίων οι γονείς έχουν χαμηλό μορφωτικό επίπεδο ή δεν εργάζονται έχουν επίσης περισσότερες πιθανότητες να είναι άνεργοι ή άεργοι. Τούτο καταδεικνύει ότι η μειονεξία κληροδοτείται από τη μια γενεά στην άλλη. Επίσης οι νέοι που αντιμετωπίζουν προβλήματα υγείας υπερεκπροσωπούνται στην ομάδα των NEET.

Οι περισσότεροι νέοι δεν είναι ποτέ NEET, όμως το ένα πέμπτο είναι μακροχρόνια NEET

Σε ένα φάσμα χωρών που εξετάστηκαν, περισσότεροι από τους μισούς νέους δε βρέθηκαν ποτέ εκτός δομών απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης επί τέσσερα έτη. Για άλλους, τα σύντομα χρονικά διαστήματα εκτός των εν λόγω δομών ήταν μέρος της επιτυχούς μετάβασής τους από την εκπαίδευση στην εργασία. Όμως, για το ένα πέμπτο όλων των νέων που ήταν επί περισσότερο από ένα έτος NEET, η αποχώρηση από την εργασία και την εκπαίδευση δεν ήταν πρόσκαιρη εμπειρία αλλά μόνιμη κατάσταση. Στις χώρες που πλήγηκαν σφοδρά από την κρίση, το ποσοστό των νέων που είναι μακροχρόνια εκτός δομών απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης είναι υψηλότερο. Οι γυναίκες, τα άτομα με χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο και οι νέοι με προβλήματα υγείας διατρέχουν επίσης μεγαλύτερο κίνδυνο να βρεθούν μακροχρόνια στην ομάδα των NEET.

Οι νέοι NEET αναφέρουν χαμηλότερα επίπεδα ευτυχίας, εμπιστοσύνης και πολιτικού ενδιαφέροντος

Η αποσύνδεση των νέων από την απασχόληση, την εκπαίδευση ή την κατάρτιση είναι πιθανό να επηρεάσει την ευτυχία τους, μπορεί να τους στερήσει δικαιώματα και μπορεί να επηρεάσει την κοινωνική συνοχή. Οι νέοι NEET είναι λιγότερο ικανοποιημένοι από τη ζωή και εμπιστεύονται δυσκολότερα τους άλλους σε σύγκριση με τους νέους που δεν είναι NEET. Επίσης ενδιαφέρονται λιγότερο για τις πολιτικές εξελίξεις και είναι περισσότερο πιθανό να αισθάνονται ότι το κράτος πρέπει να μεριμνά για τους πολίτες.

Τα δίκτυα ασφάλειας τείνουν να είναι λιγότερο αποτελεσματικά για τους νέους

Οι νέοι που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο και οι νέοι με ανομοιογενή αποτελέσματα στην αγορά εργασίας συχνά αδυνατούν να κατοχυρώσουν το δικαίωμα παροχής στήριξης εισοδήματος βάσει ασφάλισης. Μόνο το 30% περίπου όλων των νέων που είναι άνεργοι λαμβάνουν επίδομα ανεργίας, ενώ καλύπτεται πάνω από το 40% όλων των ατόμων ηλικίας 30 ετών και άνω που αναζητούν εργασία. Συνεπώς, τα δίκτυα κοινωνικής ασφάλειας είναι λιγότερο αποτελεσματικά όσον αφορά την καταπολέμηση της φτώχειας των νέων: το 40% των νέων που θα είχαν εισόδημα κάτω από το όριο της φτώχειας προστατεύεται από τη φτώχεια μέσω δημόσιων μεταβιβάσεων, έναντι 50% των ενηλίκων ηλικίας 30 ετών και άνω. Σχεδόν ένας στους οχτώ νέους ζει στη φτώχεια. Επιπλέον, τα ποσοστά φτώχειας των νέων είναι υψηλότερα από αυτά των ατόμων μεγαλύτερων ηλικιών.

Η αντιμετώπιση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου είναι ζωτικής σημασίας

Το ποσοστό των νέων που εγκαταλείπουν το σχολείο χωρίς να έχουν ολοκληρώσει την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση μειώθηκε στις χώρες του ΟΟΣΑ κατά την περασμένη δεκαετία. Παρόλα αυτά, ένας στους έξι νέους ηλικίας 25-34 ετών δεν έχει απολυτήριο ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ιδιαίτερα οι νέοι άνδρες. Για να διασφαλιστεί ότι όλοι οι νέοι ολοκληρώνουν την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, χρειάζεται να ληφθούν μέτρα που θα τους στηρίζουν πλήρως. Σε αυτά συγκαταλέγεται η παρακολούθηση της σχολικής φοίτησης, προκειμένου να εντοπίζονται οι ενδείξεις που προειδοποιούν για την πρόωρη αποχώρηση· η αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων ή των προβλημάτων υγείας των μαθητών· και η παροχή μετασχολικών προγραμμάτων για την ενίσχυση της συμμετοχής και της παρακίνησης των μαθητών.

Η ποιοτική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση μπορεί να διευκολύνει τη μετάβαση από το σχολείο στην εργασία

Η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση συνιστά μία πολύτιμη εναλλακτική επιλογή έναντι της σχολικής εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα, προετοιμάζει τους νέους για την αγορά εργασίας σε αντιστοιχία με τις ανάγκες των εργοδοτών σε δεξιότητες. Το σκέλος της πρακτικής άσκησης στο πλαίσιο της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης θα πρέπει να πραγματοποιείται σε εργασιακά περιβάλλοντα, στην ιδανική περίπτωση υπό τη μορφή μαθητείας έτσι, ώστε να αντιστοιχίζονται οι δεξιότητες των νέων με τις ανάγκες των εργοδοτών από νωρίς. Τα εν λόγω προγράμματα ενδεχομένως να είναι ελκυστικά και ωφέλιμα για τους νέους που έχουν βαρεθεί το σχολείο. Επίσης, ειδικά προγράμματα πριν από τη μαθητεία μπορούν να προετοιμάσουν τα άτομα που δε διαθέτουν το απαραίτητο επίπεδο γραμματισμού, αριθμητισμού ή κοινωνικών δεξιοτήτων να λειτουργήσουν στο χώρο εργασίας.

Χρειάζονται προσεκτικά στοχοθετημένα προγράμματα για την επανένταξη των NEET

Οι δημόσιες υπηρεσίες πρέπει να προσεγγίσουν τους νέους που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, προκειμένου να αποφευχθεί η μακροχρόνια αεργία. Οι υπηρεσίες απασχόλησης, οι κοινωνικές υπηρεσίες και μη κυβερνητικοί φορείς μπορούν να διαδραματίσουν καίριο ρόλο στην επανένταξη των νέων που είναι αποκομμένοι από την αγορά εργασίας ή από την εκπαίδευση. Μετά την εγγραφή ενός νέου ατόμου στο μητρώο, η διαμόρφωση λεπτομερούς προφίλ είναι σημαντική, διότι έτσι διασφαλίζεται ότι η παρεχόμενη στήριξη είναι επαρκής για το σκοπό για τον οποίο προορίζεται. Επιπλέον, επιφέρει εξοικονόμηση κόστους, καθώς διασφαλίζει ότι οι παρεμβάσεις στοχεύουν τους σωστούς νέους. Πολλοί από αυτούς που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης ενδεχομένως να μη χρειάζονται παρά ελάχιστη βοήθεια για την ανεύρεση εργασίας, ενώ τα επιτυχή προγράμματα για νέους που αντιμετωπίζουν σοβαρά ή πολλαπλά εμπόδια τείνουν να είναι εντατικά και δαπανηρά. Τα προγράμματα που έχουν καλύτερες προοπτικές επιτυχίας συνδυάζουν τη σχολική εκπαίδευση και την πρακτική κατάρτιση με την παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικής, ψυχολογικής στήριξης και στέγασης. Μερικά από αυτά έχει αποδειχτεί ότι είναι οικονομικώς αποδοτικά, καθώς αυξάνουν τις πιθανότητες υψηλότερων αποδοχών και περιορίζουν την παραβατική συμπεριφορά.

© OECD

Η περίληψη αυτή δεν αποτελεί επίσημη μετάφραση του ΟΟΣΑ.

Η αναπαραγωγή της περίληψης αυτής επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι παρατίθεται το δικαίωμα αποκλειστικής εκμετάλλευσης του ΟΟΣΑ, καθώς και ο τίτλος της πρωτότυπης έκδοσης.

Οι Πολύγλωσσες Περιλήψεις είναι μεταφρασμένα αποσπάσματα των δημοσιευμάτων του ΟΟΣΑ που εκδόθηκαν αρχικά στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα.

Διατίθενται δωρεάν στο Ηλεκτρονικό Βιβλιοπωλείο του ΟΟΣΑ www.oecd.org/bookshop

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Τμήμα Δικαιωμάτων και Μεταφράσεων της Διεύθυνσης Δημοσίων Υποθέσεων και Επικοινωνιών του ΟΟΣΑ μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση: rights@oecd.org ή μέσω φαξ: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Επισκεφτείτε τον ηλεκτρονικό μας κόμβο www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2016), *Society at a Glance 2016: OECD Social Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264261488-en